

Okruhy pro závěrečné zkoušky pro program dvouletého rozšiřujícího studia:

Výchova k občanství a etická výchova pro 2. stupeň ZŠ

(platné od 1. 1. 2022)

1) Společenskovědní základ

- 1) Nejvýznamnější mezníky a události české historie 9. – 15. století (včetně odůvodnění výběru)
- 2) Nejvýznamnější mezníky a události české historie 16. – 19. století (včetně odůvodnění výběru)
- 3) Nejvýznamnější mezníky a události československé a české historie 20. – 21. století (včetně odůvodnění výběru)
- 4) Významné osobnosti české historie a jejich koncepce české a československé státnosti (Karel IV., F. Palacký, T. G. Masaryk, V. Havel)
- 5) Národní a národnostní vývoj českých zemí, Československa a České republiky ve 20. století.
- 6) Politické a volební systémy (formy vlád v moderních demokraciích - prezidentské - poloprezidentské - parlamentní režimy, jejich hlavní rysy a příklady zemí, kde tyto formy lze najít). Typy volebních systémů.
- 7) Politické strany (definice, koncepty vzniku a vývoje politických stran v demokratických společnostech)
- 8) Teorie demokracie (pojetí demokracie a jeho proměny).
- 9) Evropská integrace po druhé světové válce, mezníky a nejvýznamnější instituce.
- 10) Mezinárodní politika, její aktéři a organizace na vládní i nevládní úrovni (mimo EU). Globální problémy a aktuální situace ve světě.
- 11) Vznik filozofie a její rozvoj v antice. Před Sokratovská antická filozofie, Sokrates, Platón, Aristoteles, Plotinos.
- 12) Charakter, etapy a představitelé středověké filozofie, patristika (A. Augustinus), scholastika (T. Akvinský) a spor o univerzálie (W. Okham).
- 13) Filozofie 17. a 18. století, vymezení empirismu (J. Locke) a racionalismu (R. Descartes), teorie poznání I. Kanta.
- 14) Politická filozofie v pojetí vybraných myslitelů. Teoretikové společenské smlouvy (Hobbes, Locke, Rousseau), N. Machiavelli, a další.
- 15) Filozofové a směry 19. a 20. století (K. Marx, M. Heidegger, L. Wittgenstein a další).

2) Etika

- 1) Etika jako vědní disciplína (její předmět, význam, druhy, přístupy)
- 2) Sociální a individuální etika a morálka (charakteristika, rozdíl mezi morálkou a etikou, příklady nesprávných redukcí, aplikace na aktuální problémy)
- 3) Platon, Aristoteles a jejich etické koncepce
- 4) Hlavní etické směry pozdní antiky (hédonismus, epikureismus, stoicismus, kynismus)
- 5) Hlavní etická témata a velké osobnosti etiky ve středověku (Akvinský)
- 6) Utilitarismus, I. Kant
- 7) F. Nietzsche, existencialismus (S. Kierkegaard, J. P. Sartre)
- 8) Hlavní etická témata a směry v moderní společnosti (P. Singer, diskurzivní a evoluční etika)
- 9) Eticko-morální koncepce tzv. východních náboženství (hinduismus, buddhismus, konfucianismus)
- 10) Komparace etických a morálních zásad u monoteistických náboženství (judaismus, křesťanství, islám)

3) Didaktika výchovy k občanství a etické výchovy

- 1) Výchova k občanství a Etická výchova v RVP ZV (cíle, charakteristika a specifika vzdělávacích oborů, mezioborový přesah).
- 2) Charakteristika tematického celku RVP ZV Člověk ve společnosti (zaměření celku, očekávané výstupy, učivo, problematická místa celku z pohledu učitele i žáka, příklad didaktické transformace vybraného tématu se zaměřením na metody, formy a prostředky).
- 3) Charakteristika tematického celku RVP ZV Člověk jako jedinec (zaměření celku, očekávané výstupy, učivo, problematická místa celku z pohledu učitele i žáka, příklad didaktické transformace vybraného tématu se zaměřením na metody, formy a prostředky).
- 4) Charakteristika tematického celku RVP ZV Člověk, stát a hospodářství (zaměření celku, očekávané výstupy, učivo, problematická místa celku z pohledu učitele i žáka, příklad didaktické transformace vybraného tématu se zaměřením na metody, formy a prostředky).

- 5) Charakteristika tematického celku RVP ZV Člověk, stát a právo (zaměření celku, očekávané výstupy, učivo, problematická místa celku z pohledu učitele i žáka, příklad didaktické transformace vybraného tématu se zaměřením na metody, formy a prostředky).
- 6) Charakteristika tematického celku RVP ZV Mezinárodní vztahy, globální svět (zaměření celku, očekávané výstupy, učivo, problematická místa celku z pohledu učitele i žáka, příklad didaktické transformace vybraného tématu se zaměřením na metody, formy a prostředky).
- 7) Výchova k občanství a Etická výchova ve vztahu k průřezovým tématům a klíčovými kompetencím (implementace, metodické a organizační pojetí)
- 8) Učitel Výchovy k občanství a Etické výchovy (specifika, příležitosti a výzvy).
- 9) Hodnocení ve vzdělávacích oborech Výchova k občanství a Etická výchova (možnosti a formy hodnocení žáků ve výuce)
- 10) Vzdělávací obory Výchova k občanství a Etická výchova v kontextu aktuálních událostí ve společnosti (přínosy a rizika vzájemného propojení, specifikace metod, forem a prostředků výuky).